

Listopad - prosinec 2023 v zátoce Balikpapan

Report Hnutí za ochranu zátoky Balikpapan (GPTB)

Ochranářský program zátoky Balikpapan založený Stanislavem Lhotou je v provozu již od roku 2006. Nejdéle je členem týmu Darman, který je zapojen do projektu již patnáctým rokem a je nadále odhodlán monitorovat hrozby pro lokální ekosystém. Zátoka Balikpapan musí být nadále sledována, a to obzvláště kvůli výstavbě nového hlavního města Indonésie. Lesní oblast na březích zátoky Balikpapan je součástí habitatu divokých zvířat žijících v Chráněném lese Sungai Wain. Konstrukce nové mytné silnice musí brát tento fakt v úvahu a během součástí stavby se musí stát koridor pro divoká zvířata spojující tyto dvě oblasti. Na ochranu mangrovových porostů a existenci koridorů divoké zvěře bylo upozorněno v několika člancích regulujících prostorové plánování hlavního města, které má být městem lesním. V praxi se ale na podobné regulace zatím důraz neklade. Ekoturismus může být alternativou, která by iniciovala ochranu divokých zvířat a mangrovových lesů v zátoce Balikpapan, nejdříve ale musí překonat překážky, které mu brání v rozvoji.

1. Darman monitoruje zátoku Balikpapan již patnáct let

Darman oslavoval svatbu svého osmiletého syna, když jeho otec začal pracovat pro Stanislava Lhotu na ochraně zátoky Balikpapan. Darman se seznámil se Stanislavem Lhotou během události v administrativní oblasti North Penajam Paser. Předmětem diskuze byl vztah mezi mangrovou a obživou rybářů v roce 2007. Darman, který byl sám závislý na rybolovu a kvalitě vody, si díky této konverzaci uvědomil význam ochrany prostředí v zátoce Balikpapan. Díky tomu se Darman ujal role monitorujícího koordinátora pro zátoku Balikpapan. Od té doby monitoroval situaci každý měsíc od roku 2008.

Z počátku se Darman musel vypořádávat s různými problémy. Projekt se potýkal s nedostatečným vybavením, financováním a s nedostatkem pracovní síly. Darman se naučil využívat přílivu a odlivu k zefektivnění své práce. Musel se také potýkat s výhrůzkami od různých lidí, kteří nechtěli, aby jejich aktivity byly monitorovány.

Darman momentálně monitoruje situaci z lodi *Praha*, která byla získána díky asistenci pražské zoo. Nad vodou ho udržel jeho vlastní idealismus, ale také setkání s novými lidmi z jeho domoviny i ciziny a také nově nabyté znalosti. Darman doufá, že tým se bude dál rozvíjet a stane se tak lepším a že monitorovací aktivity v zátocě Balikpapan budou pokračovat se zvýšeným zájmem veřejnosti. Mezitím bude hledat nové vhodné kandidáty, kteří by mohli převzít nepostradatelnou roli, kterou momentálně zastává, až sám nebude schopný práci vykonávat.

Darman se rád podílí na tvorbě dokumentárních filmů a na shromažďování dat potřebných pro výzkum.

2. Koncept ideálního lesního města stále zůstává pouze na papíře

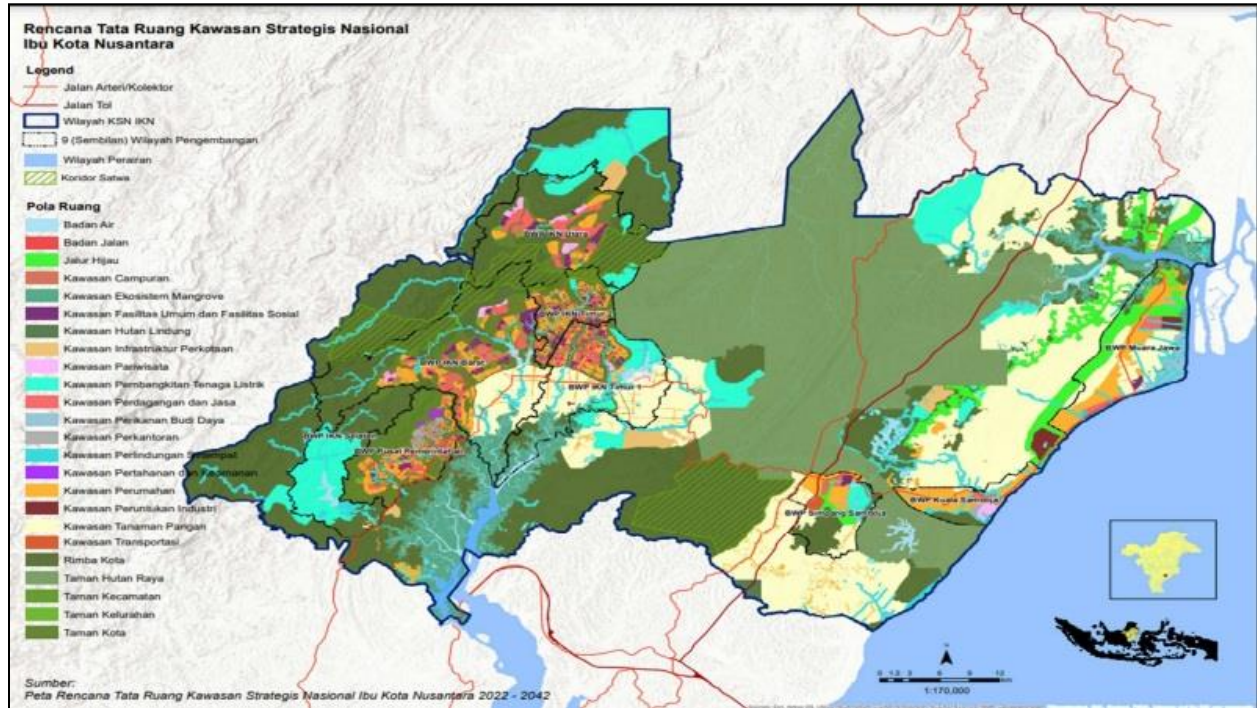

Výstavba zpoplatněné silnice v Kariangau vstoupila v prosinci do fáze instalace zářezdel.

není zatím v souladu s vizí plánovaného města lesního. Vláda se pokusila odbýt kritiku od environmentálních aktivistů zasazením stromů podél silnice z Sungai Puda do Sungai Brenga, nicméně některé ze stromů byly suché. Zřízení průchozích koridorů pro divokou zvěř na území

Nové hlavní město se má stát hlavně městem lesním. Minimálně 65% celkové rozlohy by mělo být věnováno chráněným oblastem včetně průchozích lesních prostorů. Tak stanovují prezidentské regulace (PERPRES) číslo 64 z roku 2022 ohledně prostorového plánování pro národní strategickou oblast pro souostroví hlavní město pro rok 2022-2024. Vláda nicméně zažívá několik problémů, protože prostorové plánování města ne vždy souhlasí s reálným využitím půdy. Momentální stav vnitrozemních i pobřežních lesů ovlivněných výstavbou nového hlavního města

souostrovního hlavního města (KIKN) a na území rozvojové oblasti souostrovního hlavního města (KPIKN) bylo popsáno v několika článcích v Prezidentském dekretu č. 64 z roku 2022. Monitorovací tým GPTB přesto během posledního pozorování nezaznamenal žádný náznak toho, že by k plnění těchto cílů vskutku docházelo.

Chráněné lesní oblasti, mangrovové ekosystémy a pruhy zeleně bohužel neodpovídají skutečné situaci. Prostorové uspořádání plánu neodpovídá skutečnému stavu výstavby.

Vedení nového hlavního města musí vytvořit směrnice, které by lépe respektovaly a lépe pracovaly s environmentálními a lesnickými sektory. Tak pravil Ministr životního prostředí a lesnictví, Siti Nurbaya, na *Technicko-pracovním meetingu* na začátku listopadu v Balikpapanu. Následovala diskuze *Zaměřené diskuzní skupiny*, které se účastnili reprezentanti relevantních činitelů, akademiků, expertů a nevládních organizací. V *Zaměřené diskuzní skupině* tým GPTB poskytl několik diskuzních témat. Pro zatím nejsou v praxi však vidět žádné změny k lepšímu.

Pracovníci pokračují v kácení, zárovnávání půdy, výstavbě odvodňovacích kanálů a v umístění podpůrných sloupů pro mýtnou cestu i v místech, které měla být ponechána v původním stavu.

3. Rozvoj ekoturismu v zátocce Balikpapan je brzděn překážkami

Hosté ze Zoologické zahrady Ústí nad Labem navštívili zátoku Balikpapan na konci listopadu.

během noci. Nadšenci historie zde mohou spatřit pozůstatky japonské okupace za druhé světové války, například protiletectvé kanóny či vyhloubené studnice na Lango Beach. Některé lokality v okolí zátoky začaly efektivně využívat pro turistický ruch zdejší fauny a flóry, jejich snahy o ochranu přírody ale nejsou optimální, jelikož se zaměřují primárně na sázení nových mangrovů. Ekoturismus se v zátocce Balikpapan potýká s několika problémy: vedení města nechápe ekoturismus jako předmět ekonomického zájmu, což vede k nedostatečné podpoře, turistické aktivity v Balikpapanu nejsou zatím dobře dostupné a propojené. Ekoturismus v zátocce Balikpapan se nemůže rozvíjet, dokud vedení města a místní komunity nepochopí vysokou hodnotu biodiverzity v zátocce. Situace se může změnit jen skrz environmentální vzdělávání a lepší propagaci ochranných aktivit za podpory vedení města.

Tým GPTB vzal pouze jednoho hosta do zátoky Balikpapan v roce 2023. Velký ekoturistický potenciál zátoky tak zatím zůstává nevyužit. Mangrovové lesy v zátocce mají nejvyšší biodiverzitu druhů v celé Indonésii a obsahují více než 40 typů mangrovů. Jedním z nich je *Camptostemon philippinense*, který zůstává ohrožen. Mnoho divokých zvířat obývá zátoku, některá z nich lze snadno zahlédnout: krokodýl mořský (*Crocodylus porosus*), sviňuchy (*Orcaella brevirostris*) a kahau nosatí (*Nasalis larvatus*). Hejna světlušek se vyskytují v několika lokalitách, které lze pozorovat

Pozorování kahau nosatých je jednou z aktivit, které mohou být nabídnuty potenciálním zájemcům v zátocce Balikpapan. (Photo: Bestifitraini.)